

מלוך יקדין ויהיושים נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי הוד חי אביהצירא שליט"א

מִי־הָרֵא חֹזֶה־פֶּא

חֹזֶה־פֶּא דְאֹרֵי־תֵא
יְסוּד חֲדָשׁ וְנִפְלֵא עַל הַפְּרָשָׁה

שכר טוב לכובש את יצרו

כדי שיוכל לקבל שכרו בלי בושת פנים, ולפיכך ירדה הנשמה לעולם השפל כדי שתזכה בכוח מעשייה ולא בבחינת מתנה, ומטעם זה ניתן יצר הרע באדם כדי שיהיה ראוי לקבלת שכר טוב לעתיד, וקיום מצוות עשה לבדם אין בהם כל כך התגברות על היצר, ולכן השכר עבורם יש בו קצת בחינת מתנה לאדם, ודוקא ההתגברות על היצר הרע המסית את האדם למלאות תאוותיו האסורות, הוא המזכה את האדם בשכר האמיתי על שעומד בניסיון כנגד טבעו.

תכלית היצר הרע כדי שיתגבר עליו האדם

נמצא אם כן, שגם היצר הטוב וגם היצר הרע שניהם מלאכים שנשלחו לאדם כדי לסייע אותו בעבודת בוראו, היצר הטוב שליחותו לקרב את האדם לקיום המצוות, והיצר הרע שליחותו להסית את האדם לרע כדי שיתגבר עליו האדם ויזכה לשכר טוב לעתיד לבוא, כמו שדרשו חז"ל (ב"ר י"ד ד) על הפסוק (בראשית ב' ז) 'וייצר ה' אלהים את האדם', וייצר' בשני יוד"ן, רמז על שני יצרים שבאדם, ועל ידי שניהם מגיע האדם לידי שלמות, ועל ידי שמתגבר האדם ואינו הולך בעצת יצרו בזה נשלם רצון כוונת הבריה, וכמו שהמשילו בזוהר הקדוש את ענין בריאת היצר באדם לניסיון שנשלח על ידי המלך כדי לנסות להחטיא את בנו, וכיון שמתגבר הבן ועומד בניסיון מוסיף המלך עוד לאהוב אותו ומרבה את שכרו.

תיקון היצר על ידי התגברות האדם

ואדרבה בכך שגובר האדם על יצרו הוא מגביה ומרום את היצר הרע ומשיבו אל הקדושה, ועל ידי כך זוכה היצר הרע להתעלות ולומר שירה לבוראו, כמו שמצינו אצל יעקב אבינו שבשעה שהתגבר על שרו של עשיו ביקש אותו המלאך לומר שירה לפני הקב"ה, כי מיום שנברא העולם לא היה מי שהתגבר על היצר הרע בשלמות כיעקב אבינו, וכיון שכן לא השלים עדיין היצר את שליחותו שהיא לגרום לאדם להתגבר עליו בלב שלם, ורק אחרי שהתגבר עליו יעקב אבינו נשלם תיקונו של המלאך והיה ראוי לומר שירה לפניו יתברך.

ורגע, אשר כל יצר מחשבותיו רק רע כל היום, והאדם עומד כנגדו בתחבולות מלחמה להישמר מכל מיני ניסיונות ומכשולים, היא הנחשבת כעינוי וסיוג גדול, ומחמת כן יחשוב לו הקב"ה כל התגברות על היצר כאילו עשה מצוה בפועל, כמו שאמרו (מכות כג): 'כל היושב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושה מצוה', ובזכות כל התגברות על היצר זוכה להמשיך עליו קדושה כאילו קיים מצוה בפועל, ועל כך הוא עיקר קבלת שכר טוב לצדיקים לעתיד לבוא.

בריאת היצר הרע כדי שלא יהיה נהמא דכיסופא

והרי כל סיבת בריאת האדם בעולם הזה היא

עיקר השכר על התגברותו במלחמת יצרו ויִרָא כִּי לֹא יָכַל לֹא וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוּ וַתִּקַּע כַּף יָרְךָ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבֹקוֹ עִמּוֹ. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וְגו' (לב כו-כז). יש להקדים ולבאר, דהנה עיקר שכר האדם לעתיד לבוא אינו על קיום מצוות עשה, אלא על ההתגברות כנגד היצר הרע המסית את האדם לחטוא, כי באמת מן היושר והראוי שיעבוד האדם את בוראו שהיטיב עמו מיום היוולדו, וכמה שיוסיף לקיים מצוות ה' לא יהיה בכך משום תשלום אפילו על אחת מכל טובות ה' עמו, וכמאמר התנא (אבות פ"ב מ"ח) 'אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לך נוצרת'.

אבל מלחמת האדם עם היצר הרע בכל עת

מִי־הָרֵא דְפִלְיָאָה

קודם התפילה אין לו לתלות במעשיו, לאחר התפילה יחשוש שמא ניכו לו מזכויותיו

קִטְנִיתִי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֵת עֲבֹדָךְ (לב, יא).

מצינו אצל יעקב אבינו ע"ה בברחו מפני לבן שהתפלל 'קִטְנִיתִי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֵת עֲבֹדָךְ' (בראשית לב יא) ובמדרש פרשו כוונתו שאמר 'איני כדאי' או שאמר 'כדאי אני אבל קטנתי', היינו שלמרות שידע יעקב שהיו בידו זכויות מכל מקום לא רצה ליהנות בזרוע רק מאוצר מתנת חיים, ועל כן אמר 'קטנתי' - קטן אני ואיני ראוי לינצל מיד עשיו רק ברוב חסדיו של השי"ת החונן ומרחם.

דבר נפלא הביא בערוגת הבושים (וישלח) בשם הגאון ר"א מוילנא זלה"ה, שבודאי כשמתפלל אדם להשי"ת אין לו לתלות בזכויותיו וכל התולה בזכות עצמו תולין לו בזכות אחרים, אבל לאחר שהושיעו השי"ת ונתן לו מבוקשו יש לו לדאוג שמא נושע בכח זכויותיו וכעת שנושע נוכח ממנו ונותר בעירום ובחוסר כל וכפי שאמר יעקב 'קטנתי מכל החסדים וגו''. ובדרך זו פירש מאמר חז"ל 'תלמידי חכם צריך שיהיה בו שמינית שבשמינית' היינו שלאחר שנושע אכן יש לו לתלמיד חכם להחזיק עצמו כבעל זכויות וכעת שנושע נותר ריקן מזכויותיו וממילא עליו לאזור חיל לרכוש מחדש זכויות רבות בקיום רצון השי"ת ומצוותיו. ובזה יבוארו שני הפירושים במדרש על נכון, שאכן קודם שנושע יעקב אמר על עצמו 'איני כדאי', אך לאחר שנושע אמר 'כדאי אני אבל קטנתי' היינו שיש לי לחשוש שאכן בעל זכויות אני וכעת קטנתי בכך שנתמעטו זכויותי ונותרתי בחוסר כל, ודפח"ח.

ברזא דאח"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

'ויהי לי שור וחמור' ולא הזכיר גמלים

בכח הביטול לקדושת הכהן גם עבדיו ובהמתו מותרים בתרומה

כענין זה כתב השפת אמת (אמור תרס"א-תרס"ב ד"ה בפסוק הא') דברים מאירים לבאר דבר פלא, מדוע האיש הקדוש שבישראל אסור לאכול תרומה, ואילו עבד ובהמת כהן הפשוטים מותרים באכילת תרומה. והביאור כדברים הנזכרים לעיל, שקדושת הכהן מתפשטת לתוך קניניו כמו כל איש יהודי, ולכן קניניו הבטלים אליו לגמרי יש להם קדושת כהן, וילמד מזה לקח לעבודת הבורא שאם גוף האדם בטל לגמרי לנשמתו הטהורה, אזי יוכל להיות ניזון ממאכל הנשמה כמו שהיה בדור המדבר שניזונו מן המן, לחם הנשמה, לחם שמלאכי השרת אוכלים אותו.

עבודת הרה"ק משינאווא בתיקון נשמות בעת עשיית קידוש

כן הדבר בקדושת הצדיקים יסודי העולם עיני העדה, שגדולה השפעתם על כל הנבראים ובוודאי למסתופפים בצילם והולכים בדרכיהם הישרה. כך מסופר על הרה"ק הדברי יחזקאל משינאווא ע"ה, שבלייל שבת קודש היה אצלו התגלות של תיקון נשמות, וייחוד מקום מיוחד בבית המדרש לכל הנשמות שהגיעו לקבל תיקון, ובשעת עשיית הקידוש היו מכריזים הנשמות שבעולם העליון שחיו שם לתיקון שיהיו בשקט, כי הדברי יחזקאל עושה קידוש.

עד כדי כך, שפעם שבת אצלו הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זלה"ה, ובאמצע אמירת שלום עליכם ותפילת רבון כל העולמים שכידוע נאמרו בשינאווא בדביקות נפלאה והתלהבות עצומה בשירה וזמרה בקדושה וטהרה, כשאמר התיבות 'אדון כל הנשמות', הבחין הרבי מאוסטרובצה בשגב גודל עבודת הרה"ק משינאווא בתיקון נשמות, אז מרוב התרגשות הפיל עצמו על הארץ, וצעק ובכה בזה הלשון: 'רבינו הקדוש, יעלה בזכרונו גם נשמת', וכל הנוכחים יצאו מרוב התפעלות, שאם גוף נקי וקדוש וגאון כביר כמוהו בוכה ומתחנן להזכיר גם את נשמתו הטהורה, מה יאמרו הם. כי אכן זו סגולת הצדיק המתקדש בסילודין ומשפיע קדושה לכל קניניו ובכללם אותם הנשמות שיש להם שייכות אליו, שע"י זה זוכים לתיקון בזה ובבא.

הזמן, במועדות ויובל (ר"ה ח:), מה שאין בכח שום נברא בעולם. וזהו כוונת יעקב אבינו באמרו 'תר"ג מצוות שמרת' ויהי לי שור וחמור צאן, שקדושתו התפשטה גם על מקנהו וקניניו.

מעלת איש ישראל ששולט גם

על בני אדם ולא רק על הבהמות

והמשיך יעקב אבינו לומר שיש ברשותו גם עבד ושפחה, שזה מורה על עוד חלק מעוצם הקדושה של בני ישראל, שלא רק שהם יכולים לקנות בעל חי אלא יש להם גם קנין ושליטה בבני אדם, שהם קונים עבדים ושפחות ושולטים עליהם. מה שאין הדבר כן בעובדי כוכבים, שאין להם קנין זה בזה בגוף האדם, ושולטים אך ורק בגוף הבהמה, שהוא בכלל 'ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חית הארץ' (בראשית ט ב).

כי נפש הגוי שהיא נגד נפש הישראלי בן בכורו של הקדוש ברוך הוא, בערך יחס נפש הבהמי אל המדבר, ולזה סיפר יעקב אבינו ע"ה רום מעלתו שיש תחת רשותו גם 'עבד ושפחה'. ובהו יובן סיוע דבריו שאמר 'ואשלחה להגיד לאדוני, מלשון דברים הקשים כגידין, כי מזה יבין ויכיר עוצם קדושתו של יעקב אבינו ע"ה, וכי אליו דוקא שייכת עבודת הבכורה. [וזה לשונו הנפלא: בפסוק 'וכהן כי יקנה נפש קנין כספו' וכו'. וזה דבר פלא כי הקדוש שבישראל לא יאכל בתרומה ועבד כהן ואפ"י בהמת כהן אוכלין בתרומה, משום שעבד בטל לגמרי אצל האדון, אוכל בלחמו. וכן הרמז בכל איש ישראל, כי באמת הנשמה באה מלמעלה וניזונית מלחם השמים, ואם כל הגוף בטל אל הנשמה יוכל גם הגוף להיות אוכל בלחם הנשמה, וכן היה באמת בדור המדבר שניזונו מלחם שמים, לחם הנשמה, לחם שמלאכי השרת אוכלין אותו. וכן הוא בכלל ישראל שהם קניניו של הקדוש ברוך הוא כדכתיב 'עם זו קניתי, מן הדין להיות ניזונים מלחם שמים, ואפילו בהמת כהן אוכלת, ונאמר 'ואתן צאני צאן מרעיתי'. 'וכהן, 'ובת כהן רומז אל הנשמה, כדאיתא בזוהר הקדוש, וזה הרמז 'ובת כהן כי תהיה לאיש זר', היא מדת הרשעים, שגם הנשמה מתבטלת בהם אל הגוף, 'לא תאכל' וכו', ומדת הצדיקים להיפוך, שהגוף מתבטל אל הנשמה, 'כהן כי יקנה נפש קנין כספו', פירוש על ידי שמשותק הצדיק שגם הגוף יהיה בטל אל הנשמה, על ידי זו התשווקה אוכל בלחמה].

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מִלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֶשָׂו אָחִיו וְגו'. וַיֵּצֵא אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנָי לְעֶשָׂו, כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם לִבִּי גֵרְתִי וְאַחֲרַי עַד עֵתָה. וְיֵהִי לִי שׁוֹר וְחֹמֹר צֹאן וְעַבְד וְשִׁפְחָה וְאֲשֻׁלְחָה לְהַגִּיד לְאֲדֹנָי לְמִצְאָן חֵן בְּעֵינֶיךָ (לב ד-ו). בשליחות ששלח יעקב אבינו ע"ה עם המלאכים אל עשו אחיו, הוא מספר טעם איחורו שכן הוא היה גר בבית לבן, וממשיך לספר על הרכוש שברשותו ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה, ואשלחה להגיד לאדוני למצוא חן בעיניך'. וברש"י הביא באחד מהפירושים: 'עם לבן גרתי, 'גרתי' בגימטריא 'תרי"ג', כלומר עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצוות שמרת, ולא למדתי ממעשיו הרעים. הקשה המשך חכמה מדוע לא הזכיר שהיו לו גם גמלים, הלוא מצינו להלן (פסוק טז) שכאשר שלח לו מנחה היו לו גם גמלים.

יעקב אבינו הכניס קדושת

בכורתו לכל קניניו

אלא הביאור בזה, שבשליחות זו רצה יעקב אבינו ע"ה להודיע לעשו על עוצם גדולתו ושבגין זה הבכורה ראויה דווקא לו, ומהי מעלתו, שכן זכה להכניס קדושה גם בתוך קניניו, וכמו שכתוב 'ויהי לי שור וחמור', 'לי' דייקא, כדרך שנאמר 'לי' וביאורו 'לשמי', שכל קניניו שייכים לקדושתו המיוחדת. ומבאר המשך חכמה, שכל המינים שהזכיר בין הבהמות כולם קדושים בקדושת הבכורה, וזו הוכחה על קדושת יעקב אבינו ע"ה שהשפיע על מקנהו וקניניו, ואם על הקניינים נתפשטה קדושת הבכורה, אם כן ברי הוא שעצם הבכורה בוודאי שייכת דווקא ליעקב אבינו ע"ה, וממילא, יאה הדבר שקיבל הוא את הברכות מאת יצחק אביו. לפיכך לא הזכיר 'גמל' שבו אינה שייכת קדושת הבכורה (ראה שו"ע יו"ד סי' טטו ס"ו).

קדושת איש ישראל מתפשטת

על קניניו

זו מעלתו של כל איש ישראל, שמיד בפטר רחם בעת לידת בהמה טהורה התקדשה הבהמה בבכורה, ואין צורך לשום פעולה מצד האדם לקדשו, ואילו בהמת עובד כוכבים הוי כבהמת הפקר ואין לה קדושה, כי עצם קדושת ישראל המושפעת מהשם יתברך שאמר 'אני ה' מקדשכם' (ויקרא כ ח) שופע שפע קדושה גם על קנינו ובהמתו. ומטעם זה יכול איש ישראל להקדיש הנברא היותר דק במציאות שהוא

עיקר העבודה - פתח כחודו של מחט

אלא אמר על כך רבי יצחק פרחי זלה"ה (בספרו מתוק מדבש פ"א) שממנהגו של הנחש להלך תמיד בין הגדרות מוכח שכל מהותו וכוחו של הנחש היא לפתות את האדם בדברים הנראים קטנים שאינם רק כ'גדר' ולא מגוף העבירה עצמה, ולאחר שנופל האדם לידו מביאו לעבירה גופא ח"ו, וכפי שנהג אצל חוה לפתותה בדבר קטן כן מנהגו עד היום. ובכך נבין מדוע לרשע נדמה היצר כחוט השערה היות ודרכו של היצה"ר הוא הנחש הקדמון לפתות האדם בדבר דק ומשם מביאו לגוף העבירה עצמה, ואילו הצדיקים שמבינים את אומנותו של היצה"ר ש'היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד ע"ז' (שבת קה:): כבר מראשית מבינים הם את תעלוליו של היצר וע"כ נדמה להם כהר גבוה.

ובשם החידושי הרי"ם זלה"ה מובא (ש"ש"ק ח"ב אות ק"ע) לבאר שכשאדם מתחיל בעבודת השי"ת נותנים לפניו נסיון דק כחוט השערה למנעו מעבודתו, ושמתיחזק וגובר על הנסיון נותנים לפניו עוד חוט השערה של נסיון גדול יותר, וכן לעולם עד שנעשה באמת הר גבוה מכל עבודתו, וזהו 'צדיקים נדמה להם כהר', אך הרשע נשאר אצל חוט השערה הראשונה ואינו גובר עליה כלל ולכן 'רשעים נדמה להם כחוט השערה' כי באמת כן הוא שנשאר חוט השערה ובוכין ואומרין איך לא יכלנו לכבוש את חוט השערה הזה. ובדרך זו ביאר את הכתוב (בראשית לו, ח) 'וַיֵּשֶׁב עֵשָׂו בְּהַר שְׁעִיר' היינו 'הר של שערות' כי מריבוי השערות נעשה הר גדול וכל אחיזתו של עשו הוא במקום בו יוכל להכשיל צדיק ורשע להם נדמה היצר כחוט השערה וכהר גבוה.

הצדיק נזהר במצוה קלה כבחמורה

בדרך העבודה יש לבאר שדרך הצדיקים הוא להיות כל מצוה אפ"י קלה מאד כחמורה בעיניהם ועל כן נזהרים בה ומקיימים אותה בכובד ראש וברצינות וכל נדנוד עבירה גדול הוא בעיני שכלם עד שנמנעים מלעבור את רצון השי"ת אף בדבר קל שבקלים וזהו 'צדיקים נדמה להם כהר גבוה', אך הרשעים דרכם להקטין כל עבירה כידוע ומזלזלים במצוות כאומרים דבר ריק הוא וזהו 'רשעים נדמה להם כחוט השערה'.

אפרים (ח"ב מאמר רלג) את דברי הגמ' (סוכה נב.) 'צדיקים נדמה להם כהר רשעים נדמה להם כחוט השערה', כי היצה"ר בבואו לפתות האדם לעבירה מציגה בפניו קלה וקטנה כחוט השערה אך לבסוף כשרוצה האדם לשוב בתשובה על חטאו מציגה בפניו כהר גבוה שלא יוכל לה, וצדיקים הרואים את הנולד מיד בתחילה נדמה להם כהר גבוה ובכך נמנעים מלחטוא כיון שמבינים גודל וחומרת העוון ולעת"ל ישמחו על שזכו לכבוש ההר הגבוה הזה.

הרשעים נשמעים בקלות לעצת היצר ועל כך עתידים לבכות לעת"ל

וביסוד דברי הגמ' יש להבין מדוע אכן נדמה יצר הרע לצדיקים כהר ולרשעים כחוט השערה ולא נדמה בפניהם בצורה שווה, ובספר מאור ושמש (פ' דברים עה"פ ה' אלקיננו דיבר אלינו) ביאר שכיון שהצדיקים אינם נמנעים מלעשות רצון השי"ת אף כשהיצר מעמיד בפניהם נסיונות גדולים כהר ע"כ לעתיד יראה להם השי"ת את היצר כהר להראות כוחם על מה זכו לגבור בצדקותם, ולהיפך הרשעים אף בנסיונות קלים אינם עומדים מלחטוא בחשבם שהעוון כמוהו כהר וע"כ לעתיד נדמה להם היצר כחוט השערה להראותם את חולשת היצר עליו ניתן היה לגבור ברצון דל ובקלות.

פירוש נוסף יש לומר ע"פ דברי הגמ' באותו עמוד שם הביאו את ענין ההספד על היצה"ר לעתיד לבא (סוכה נב.) 'אתא ההוא סבא תנא ליה כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו', ומכיון שכך יובן מדוע לצדיקים אכן נדמה להם כהר כיון שכפי שיעור התעצמותם בעבודת האל כך יצר הרע גובר כנגדם ומנסה להחטיאם ללכדם ברשתו, בשונה מרשעים המסורים ביד יצרם המחטיאם בנקל ואינו צריך לגבור לעומתם יותר מכחוט השערה.

ונראה לבאר עוד על פי מאמר חז"ל (דב"ר פ"ה) 'שאלו לנחש למה אתה מצוי בין הגדרות אמ"ל שפרצתי גדרו של עולם', ואינו מובן וכי משום שפעם אחת פרץ הנחש גדרו של עולם בימי אדם הראשון לכן יהיה מהלך תמיד בין הגדרות?

וישב עשו בְּהַר שְׁעִיר וגו' (לו, ח).

הדרישה מהאדם היא להתאמץ במקצת בעבודת השי"ת ובכך יזכה לפתיחת שערים שלא כערכו

כל יהודי הניצב בראשית דרכו בעבודת השי"ת יודע שהנה נכונה לו דרך ארוכה ורבת משימות כדי להעפיל אל שלימות דרכי העבודה כרצון השי"ת בתפקיד האדם עלי אדמות, אך דא עקא שפעמים רבות גודל וכובד העבודה היא זו שעלולה להרחיק האדם ממילוי תפקידו כראוי, ועל כן יש לאדם העובד את בוראו לדעת שהנה למרות שעבודת השי"ת יגיעתה מרובה וכדי להשיג את שלימות העבודה נדרש מהאדם לעמול בה מדי יום ביומו, מכל מקום מה שמבקש הקב"ה מהאדם הוא בעיקר את תוקף החסידות בתחילתה, וכפי שאמר רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע שכל היהדות תלויה על חוט השערה וכל מה שמבקש הקב"ה הוא רק ההתחלה כחוט השערה והשאר הוא בעזר השי"ת וכמאמר חז"ל (ראה שהש"ר פ"ה ג) 'פתחו לי פתח כפתחו של מחט' וכו'. ובכך יבוארו דברי הגמ' (סוכה נב.) 'לעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה', היינו שלעתיד יתגלה שהכל היה תלוי ועומד על כחוט השערה ואילו היו מתאמצים במקצת ומתגברים על היצר היה הקב"ה פותח להם שעריו כאולם.

וכיון שעיקר עבודת האדם היא להתאמץ במקצת בראשית דרכו ועבודתו והשאר הוא בעזר השי"ת, ממילא על כך תבוא הטענה לאדם מדוע לא יצר פתח כחודו של מחט כדי לקבל את נועם השי"ת ומצוותיו, ובמסכת יבמות (קכא:): שנינו: 'וסביבו נשערה מאד, מלמד שהקב"ה מדקדק עם סביבו כחוט השערה'. ופירוש הדברים הם שהשאלה הנשאלת לאדם היא מדוע לא התאמצת ביתר שאת בניצוח היצר לכל הפחות כחוט השערה כי בכך זוכה האדם לפתיחת שערים שלא כערכו ועבודתו.

צדיקים רואים את הנולד וגוברים על היצר

וענין 'כחוט השערה' הוא אבן נדבך במבט הנכון לאדם הסולל את דרכו בעבודת השי"ת בהתגברות היצר וקבלת עול מצוות, וכפי שביאר בספר עוללות

יצא לאור ע"י מכון אור לישראל © כל הזכויות שמורות אין להעתיק או לנצל ללא אישור מפורש בכתב ממכון אור לישראל. עיצוב ועימוד: שוקי קנר

